

HRVATSKA MISAO

PREDPLATA ZA ŠIBENIK I AUSTRO-UGARSKU GODIŠNJE K 14.—
POLUGODIŠNJE I TROMJESECNO SURAZMJEERNO, MJESECNO
K 120.— POJEDINI BROJ 10 PARA.— OGLASI PO CIJENIKU.
PLATIVO I UTUŽIVO U ŠIBENIKU.

- IZLAZI SVAKI DAN -
::: TELEFON BR. 74. — ČEKOVNI RAČUN 129.871. :::

UREĐENIŠTVO I UPRAVA NALAZE SE NA TRGU SV. FRANE IZ
OBĆIN. PERIVOJA. — VLASTNIK, IZDAVATELJ I ODGOVORNJI
UREDNIK JOSIP DREZGA. — TISAK: HRVATSKA ZADRUŽNA
TISKARA U ŠIBENIKU, U. Z. S. O. J.

GOD. II.

ŠIBENIK, 3. RUJNA 1914.

BR. 87

SRAZOVI OGROMNIH MILIJUNA.

Veličanstvena pobjeda Austrijanaca nad Rusima. - Juriš na Lublin.

Položaj Lavova. - Nijemci potiskuju milijun Francuza.

Veličanstvena pobjeda.
Austrijanaca nad Rusima.

BEČ, 2. rujna. Jutros u 9 sati zamjenik šefa generalnog štaba generalmajor Hofer objelodanio je slijedeće saopćenje:

"Ljuta bitka, koja je trajala čitavu jednu sedmicu, i to u prostoru Zamošć-Tysovcze, svršila je jučer sa podpunom pobjedom naše vojske, kom je zapovijedao general Auffenberg".

Zamošć-Tysovce nalazi se 100 km, sjeverno od Lavova na ruskom zemljisu.

Ratni pljen.

BEČ, 2. rujna. Vojска generala Auffenberga zarobila je čitavo mnoštvo Rusa. (Po jednoj vijesti, zarobljeno je 120.000 Rusa. Ova vijest medutim nije još potvrđena).

Osim mnoštva zarobljenika, vojska generala Auffenberga dostala se 160 neprijateljskih topova.

Rusi uzmiču.

BEČ, 2. rujna. Poraženi Rusi, dali su se na uzmak preko rijeke Buga.

Juriš na Lublin.

BEČ, 2. rujna. Zamjenik šefa generalnog štaba još priopćuje:

Takodjer i vojska generala Dankla, koja je kod Krasnika u dva navrata izvoštala sjajne pobjede, postizava neprekidne uspjehe te juriša na Lublin.

Položaj u istočnoj Galiciji.

BEČ, 2. rujna. Zamjenik šefa generalnog stožera priopćuje:

"U istočnoj Galiciji Lavov, koji je središte ratne operacije austro-ugarske vojske, nalazi se još uvijek u našem posjedu. Ipak je tamošnji položaj, protiv jako pretežne neprijateljske provale, vrlo težak.

Strاشан сраш у Францији.

Nijemci potiskuju 10 zborova.

BERLIN, 2. rujna.

Veliki generalni štab javlja: Srednja grupa francuske vojske, jaka jedno 10 vojnih zborova (dakle milijun vojnika), bila je jučer izmedju Reimsa i Verduna od naših četa bačena natrag. Potjera za neprijateljem danas će se nastaviti. Provale francuskih četa iz Verduna bijahu odbivene.

Car Vilim na ratištu.

BERLIN, 3. rujna. Za boja između Reimsa i Verduna bio je kod ratujuće vojske prijestolonasljednika njemačkoga glavom car Vilim. Car je proboravio čitavu noć posred četa.

Osvojenje Giveta.

BERLIN, 2. rujna. Veliki glavni kvartir javlja: Utvrda Givet, koja se nalazi na belgijsko-francuskoj granici na rijeci Meuse, pala je u naše ruke.

KRONIKA.

U jučerašnjem našem listu bilo je govor o njemačkom opsadnom topu od 42 cm. Nego nije njemačka jedina, koja ima teških opsadnih topova od 42 cm. promjera. Poslužbeno se javlja u "N. W. Tagblattu", da je već godine 1910. na striljeti tvornice Škoda u Boilevcu kod Plinjana austro-ugarska vojna uprava pokušala prvu haubicu od 42 cm. Uspjesi su bili tako povoljni, da je zaključeno nabaviti još nekoliko takovih topova. Ove kod nas uvedene haubice bacaju hiljadu kilograma težine na doseg od preko 15 kilometara.

"Az Est" javlja iz Rotterdama, da su od 25. ov. mj. njemački i austro-ugarski brodovi pred Tsingtauom sa japanskom mornaricom boju.

Iz Tsingtaua javljuju, da se tamošnji njemački i austro-ugarski brodovi bore sa japanskim. Članovi njemačke i austro-ugarske kolonije spremljeni su na neutralno kitajsko područje.

"Tribuna" javlja, da je situacija u Parizu uslijed neuspjeha francuske vojske danoćice sve to kritičnija. Sve veze sa Francuskom su zabranjene, tako da se ne može ništa iz glavnoga grada dojavljivati novinama.

Bečka "Die Information" piše: "Vojna je uprava odlučila, da se dunavsku liniju kod Beča i Pešte imade utvrditi. To je sa stvarnog gledišta doista vrlo povoljno, a još lijepo jest, što se tu odluku odmah dalo na znanje širokoj javnosti. Samo ne kakvih tajnovitosti u stvarima, što ih na tisuće ljudi i onako moraju da vide! Ta je razborita otvorenost kada pobudit mnogo pouzdanja, pak nam je od srca draga, što se bojna uprava na tu otvorenost odlučila.

U Albaniji se organiziraju čete proti Srbiji, da se opet osvoji crta Prizren-Djakovica-Podrinja. Pod oružjem se nalazi oko 80.000 Arbanasa, koji idu da opet osvoje Kosovo, gdje i onako ne će naći srpskih četa.

Prema pouzdanim vijestima, od ratne ladje "Zenta" bili se spasi ovi štapski oficiri: Zapovjednik fregatski kapetan Paul Pachner, poručnici linjskoga broda: baron Franz Leonhardi, Albert Gomayr i Karl Cerri, fregatski poručnik Maximilian von Kramer, pomorski aspiranti: Emil Berner i Johann Siesz, fregatski lječnik dr. Rudolf Schummel; mašinisti Albert Raschendorfer, Friedrich Stangel i pomorski komesar Gustav Mikesch.

Po svojim prilici da se medju spašenim još nahode fregatski poručnik Ernest Dery i pomorski kadet Ferdinand von Herold, ali ova vijest još treba da bude potvrđena. Popis spašene momčadi objavit će se ne-tom prispije.

Prema vijesti iz Las-Palmasa, engleska je krstarica "Highflyer" potopila brzu lagiju Sjeverno-njemačkoga Lloyda "Kaiser Wilhelm der Grosse", koja je bila naoružana kao pomoćna krstarica, kad je ova bila usidrena u neutralnim vodama španjolske kolonije Rio del Oro.

Po vijestima iz Kopenhagena počinjen je u Petrogradu atentat na ruskoga cara,

kad je prolazio Newskim Prospektom. Neki mladić ispalio je iz daljine od 50 koraka nekoliko hitaca. Jedan kozak je ubijen. Car je ostao neozlijeđen. Atentator je djak tehnike u Petrogradu a zove se Aksakov. Bio je odmah uhapsen.

Medju ruskim i srpskim zarobljenicima, koji su dopremljeni u Ugarsku, nalaze se ovi: Dugen Martinov, ruski general, kozacki hetman Alekši Stedkovsky, srpski pukovnik Jovićić, nadupnikov Stojanović, major Bogićević i srpski general Marinović.

Gouvern New-Seelandu službeno javlja, da se je Apia, glavni grad na njemačkim Samoa-otocima, predao engleskoj ekspediciji četi, koja je bila odspomenuta iz New-Seelandu, a Samod otoci su u Veli-kom Oceani sjeveroistočno od Australije.

mjesta za Srbe. Strah i groza spopadala je Srbe od takvoga vihara, tako, da su se ratiskivali u bijeg ili su se predavali. Jedan Hrvat za tri Srbina — to je dosadanja nauka austro-srpskog rata.

Mi Slovenci smo ponosni na ju-ništva naše braće, ponosni i sretni smo kao dio hrvatsko-slovenskoga naroda. Doista, kad gledamo ta ju-ništva, nehotice kličemo: Veselje je danas živiti! Našoj braći naše naj-iskrenje čestitke. „Lijepa naša domo-vino — oj junačka zemljo mila!“.

RATNE USPOMENE

Doživljaji mnp. o. A. Bukića.

I.

Svrhom travnja, kad se otisnuh od dalmatinskih žalž, niješan niti po-misliš mogao, da će me ratne prilike prisiliti na čim brži povratak u domovinu. Dok bijah u Italiji, prebirući po Rimu starodavne rukopise i uživa-vajući u razgledanju dinih umjetninā, što ih ta zemlja ima, prispeh u ča-robne Mletke. Taj grad, dok me je zanosio svojim osebinama, češće bi smutio dušu, kad bih se sjetio, koliko toga je skrivilo mi domaj. I kao da sve to nije bilo dosta, tu sam morao čuti, osobito za nas Hrvate porazu vijest, da je pakleni bijes oteo ljubavi austrijskih naroda prije-stolonasljedniku Franju Ferdinandu ujedno sa njegovom toli ljubljenom suprugom Sofijom.

Odmah, čim sam čuo tu vijest, po-ceo sam se pobojavati, da to neće proći bez takovih posljedica za cijelu Europu; nego časoviti mir, koji poslije toga užasnoga zločina zavladao, bacio u pozadinu tu moju misao, pak se odlučih na danjne putovanje, da preko gornje Italije i Francuske stig-nem u Belgiju, kamo sam naumio o-stati nekoliko mjeseci. I zbilja preko Milana i Turina prispijeh na francusko-tto; pa, kako se spremao u Lurd veličajni euharistički kongres, sa pred-hodnom dozvolom pogioj tam, gdje se zadržah za cijelo vrijeme kongresa. Dugo bi bilo opisivati sve one, što sam u Lurd čuo i vidiio, čega za mogu smrtnoga života zaboraviti neću. Moje je veselje povećala, i ako mala, skupina Hrvata, koji su došli tamo, da s ostatim narodima iskažu čast presv. Sakramenu i vruće preporeče sebi i svoje čudotvornoj Pirenejskoj Djevici. Zadnja dva dana našega bo-ravka u Lurd počeše kvariti vijesti, da se spremaju rat. Svi podvostručimo molitvu i rastadošmo se. Ja krenuo preko Pau i Bordeaux-a u Paris, gdje sam imao dokončati svoja istraživanja, te konačno poći u Belgiju.

Odmah sam se dao na posao, koji ipak ne mogoh kraju prvesti, jer se političko obzorje sve to više

počelo mutiti. Upozoren, da bi kroz kratko vrijeme mogao biti prekinut svaki saobraćaj sa susjednim državama, požurih se, da ostavim Paris i prvovalo kolozova, bez ikakovih upadica, prispjev preko Bruxelles-a u Louvain, grad u Belgiji, glasovit zbog katoličkoga sveučilišta, gdje sam i ja naumio prikazati uspjeh svojih istraživanja.

Došavši dakle u Louvain iznenadi me vijest, da je Belgija mobilizirala, jer da se boji sveopćega rata. Držah za nemoguće, da će do toga doći i nijesam se mogao sprjetljiti sa mišlju, da bi ta državica, koja svojom trgovinom i svojim naobrazbom ne zaostaje za nijednom državom u Europi, da bi ta državica, velim, mogla se upustiti s kim u rat i izložiti se očitome rasulu. To su bili moji prvi utisci, koji su, na žalost, morali ustupiti mjesto realnosti, koja je kašnje nadošla.

Belgijanci su, istina, dosta mirni i radini ljudi; ali povijest nam o njima veli, da posjedu jednu osebinu, koju do sada ništa nije moglo uništiti, a to je ljubav za vlastitom slobodom. Flamanac, koji je germanke rase, ne ljubi toliko valonce, koji pripadaju romanskom rasi, prem s njime sačinjava jednu državu; ali, ako im prijeti pogibao političkoga ropsstva, već nema flamanca ni valonca, nego su obojica jedino Belgijanci, spremni da sve prengore za slobodu zajedničke im domovine. Dosta je prolalisti povijest 16. ga i 17. stoljeća, da se čovjek osvjeđao i od vikovih borbi sadanjih Belgijanaca protiv Španjolaca, da postanu samosvojni. Španjolci sve kušali, da ih skuče; ali ni okrutnost vojvode D'Alba, ni blagost i pravčnost Alberta iz Labe, nisu ih mogle slomiti, te napokon poslijе još dugih borba početkom devetnaestog stoljeća Belgija posta kraljevinom.

Malo po malo počela se ta državica razvijati i hvala, osobito katoličkoj vlasti, Belgija je postala uzdržava, u kojoj je blagostanje naroda bilo toliko, da je svakoga tujinca, koji bi ju posjetio, uprav zanosilo. Ali evo neočekivano došao opet čas kuhnje i sloboda Belgije metnuta na kocku. Evropski zapletaj nije mogao poštediti te male države, prem se ona kušala ogrediti svojim neutralitetom i pomoći toga izbjegnuti svojoj propasti.

Nije mi na pameti istraživati razloge, kako i zašto je do toga došlo, jer će to povjest na svoje vrijeme iznijeti na javu, već ču samo donijeti pred čitatelje „Hrv. Misli“ ono što sam doživio za moga kratkoga boravka u Belgiji i za moga putovanja do rodnog Sibenika.

ZA „CRVENI KRIŽ“.

II. iskaz Mandatine.

Jercig Ante K 1, Pendjer Kata p. 30, Jurković Roko 2, Berović Šime p. 40, Berović Mika p. 40, Belamaric Milka 2, Levara Jakov 2, Grasselli 5, Belamaric Krste 5, Jurković Stipe 2, Belamaric Bože 1, Periša Mika 1, Aras Dumica 1, Periša Mara 1, Obitelj Stipe Mrša 10, Miletic 5. Aras Šima 2, Despot Frane 5, Belamaric Kata p. 40, Aras Nikola 1, Periša-Pelin Ante 5 Berović Šime 1, Periša Niko p. Tome 1, Čatlik Matija p. 50, Aras Anka 1, Aras Marica p. 50, Pendjer Mate 1. Drugi iskaz K 5860.

Prvić-Šepurine.

Paškov Srećko K 2, Don Ferdo Mračković 6, Ante Poluš 2, Crkvinarstvo 2, Kotar, Gospodar, Zadruga 2, Grbejla Mate p. Nike p. 20, Mišurač Ivan 1, Vlahov Marin p. Tome 2, Cukrov Ante p. 20, Ot. Roko Mijat 1, Paškov Grgo p. 40, Cukrov Jere p. 20, Mijat Filip p. Paske 1, Vlahov Lovre p. 20, Mišurač 60, Mišurač Cvjetko p. Gušte 2, Gržan Šime lučki peljar 6, Vlahov Ivo p. Lovre p. 60, Skroza Makarije p. 60, Vlahov Felicije crkvinar 1, Kuršar Matija žena Barina 1, Cukrov Franje 1, Milićare i prirose prima ljeckarnik g. Mattiazz.

Grad i okolica.

Odlazak vojske na bojište. Sinoć pri zakletvi vojske, koja je jutros pošla na bojište, došlo je da manifestacija građanstva Nj. V. vladaru, vojsci i carstnicima.

Jutros je vojska odlazila za bojno polje pod nastavom crnočutom i hrvatskom trobojkom. Od ovih dviju zastava, napravljena je kombinirana zastava, koja će služiti kao bataljunska zastava, pod kojom će naši hrabri vojnici u boji.

Castne majke Benediktinke za naše vojниke. Pišu nam iz redova vojnika treće kompanije 25. bataljuna, koja je smještena u jednom dijelu samostana Benediktinka, da su castne majke višeput preostale vojne vinike.

Ratno odusjevljenje u Murteru. Primo iz Murtera u kolovozu: Potresni dogodaj nesretne ubojničke ruke uznemirio je cito dobiti i vjeran Cesaru narod, i kada zato uhišton bio je ovđe pozdravljen rat, koji je naš sijedi obilježen Cesar navještio kraljevini Srbiji.

Božja provinost digla je desnicu našeg obilježenog vladara Cesara i Kralja Franje Josipa I. nek On bude osvetnikom pravde i poštene. Austrijska vojska ide u Srbiju, da osveti nedolично razbojstvo u Sarajevu. Murterski puk, vjeran geslu „sve za vjeru i Cesara“, odmah se je odusjevljen odazvao pozivu svog Gospodara.

Jedva je rat započeo, odmah su se sastali vidjene ličnosti Murtera, da osnuju odbor, koji će skupljati milodare za „Crveni Križ“. U odboru brijahu izabrani: Don Ivo Berak, upravitelj župe, predsjednik; Zvonimir Delfin, nadučitelj, podpredsjednik; Mate Skračić pok. Jakova, blagajnik; Ivo Juraga pok. Jakova i Ivo Juraga pok. Mate revizori; i članovi; Marija u. Kello nadučiteljica i dvije od Djekočkog Društva. Odbor je započeo svoje uživo i plemenito djelovanje u nedjelju dne 9. t. m. na slijedeći svečani način.

Seoski glavar Petar Mudronja zaustavlja poslike svete misne nared pred crkvom i saopća, da će predsjednik odbora razložiti svemu ustrojenja Društva „Crvenog Križa“. Sakupljenom narodu progovorio je predsjednik odbora protumačiš puku svrhu, radi koje sakuplja doprinose „Crveni Križ“. Potakne puk, nešto nitko ne zaostane u davanju milodara bilo novčanih, bilo u naravi. Uz klicanje izoga spontano uputi se veličanstvena povorka predvedena slikom Nj. Veličanstva Cesara i Kralja Franje Josipa I., praćena od austrijske zastave i hrvatskih trobojnika, te krasnim transparentom s nadpisom: „Živio naš premilji Cesar i Kralj Franjo Josip I.“ Ogroma povorka naroda svake ruke i svake dobi, kojoj se pridružiće rodoljub iz Betine, manifestira, ključujući putem Cesara, vojsci, domovini, pjevajući narodne pjesme. Povorka se zaustavlja na seoskom trgu, gdje je bio vrhunac odusjevljenju. Mnoštvo zanosno progovori mjetni nadučitelj, pak rodoljub iz Betine. Narod nadjeo jaču granu da je oduša svoje nepopoklebine vjernosti i odanosti obilježenoj Osobi Svog dobrog Vladara. Govornici brijaju svaki čas prekinuti odusjevljenjem klijanjem: „Živio naš Česar i Kralj Franjo Josip I.“ „Živila vojska!“ „Živila naša mladost koja se bori za vjeru i Cesara“. „Živio hrvatski narod uvijek vjeran Bogu i Cesaru svomu!“ „Dolje Srbija!“ „Dolje neprijetatelj domovine!“ „Dolje izdajice!“ „Dolje Drinković, Krstelj i družina!“ „Živio Dr. Dulibić!“

Uz pjevanje „Carevke“ i „Lijepa naše“ veličanstvena je povorka krenula manifestirajući glavnom ulicom kroz selo, te u srcu noseći uspomenu lijepog dana, mirno se je razisla.

Istog se dana sakupilo neumornim radom mjestnog odbora K. 150 za „Crveni Križ“.

× **Bojna pošta.** Pisma odredjena za Galiciju i Bukovinu mogu da budu predana zatvorena, dočim pisma predana u Galiciji i Bukovini moraju biti otvorena.

Na znanje onima, koji sebe ili djecu na život osigurati žele. Prije nego se osiguraju kod tudižin zavoda, neka dadu prvenstvo našem jedinom domaćem zavodu

„CROATIA“

koji ima razne cienike uz povoljne uvjete; razrađenja i upute rado daje Zastupstvo

KOPANI & MILKOVIC
.. ZADAR :: DALMACIJA ..

Zavod također preuzima osiguranja proti požaru.

Br. XII 53/-92 ex 1914.

OBJAVA

udjeljenje maslina.

Namjesništvo raspaćava iz državnog nasada u Arbanasima 10000 plemenitih maslina, navrnutih na matinku, sposobnih za presađivanje uz obaljenu cijenu od para 60 po komadu. Ko želi imati ih, neka se, u dostavu odnosnog iznosa, obrati dotičnom c. k. kotarskom poglavarstvu.

Maslina moći će se dijeliti samo u pol. kotarima, zaraženim po filoseri t. j. u onim Zadra, Benkovca, Šibenika, Splita, Knina, Supetra, Hvara, Makarske, Imotskoga i Korčule.

Zadar, dne 13 srpnja 1914.
Od c. k. dalmatinskog Namjesništva

DVA KONJA :: PRODAJU SE.

Konji dobri i sigurni. Sposobni za svaki rad. Prodaja do konca ovog mjeseca. Obratiti se na adresu:

Frano Marun — Skradin.

HRVATSKA ZADRŽANA TISKARA
ŠIBENIK
IZRADUJE
NAJMODERNIJE POSJETNICE
U. Z. S. O.

VELIKA ZLATARIJA
G.J. PLANČIĆ
Vis - Starigrad - Velaluka
:: ŠIBENIK. ::

KNJIGODRŽNICA

HRVATSKE ZADRŽNE
TISKARE U ŠIBENIKU ::

u. z. s. o. j. (Dr. ANTE DULIBIĆ I DRUG).

UVEZUJE DUGOTRAJNO I SOLIDNO SVAKE VRSTI UVEZA, KAO: PROTOKOLE, MISSALE, MOLITVENIKE I SVE U TU STRUKU SPADE DAJUĆE RADNJE.

CIENE UMJERENE. — IZRADBA BRZA
I SOLIDNA.

Svatko mora da pogodi!

400.000 i 200.000 franaha iznose glavni zgoditi —
turskih srećaka.

6 vučenja svake godine! Buduće vučenje 1. kovoza. 475.000 odnosno 375.000 kruna odn. franaka i lira iznose svakogodišnji glavni zgoditi skupine 5 odnosno 3 izvrsnih srećaka. 13 odnosno 9 vučenja svake godine! Buduće vučenje 1. kovoza. Mjesečni obrok od K 4 — dalje. — Cijenj. naručnicima namijenjene su nagrade i premije! Izjašnjenja daje i naručbe prima za „Slovensku i Hrvatsku Narodnu Stražu“

g. Valentin Urbančić, Ljubljana, 20.

PRVA HRVATSKA ŠTUKATERSKA RADIONA
u SPLITU. — Put Grobišta kod Sv. Ante

J. D. Dragičević, J. Ružić i A. Ružić

Opskrbla je svoju radionu sa svim modernim strojevima i alatom koji potrebuju za štukaterski zanat, te proizvaja razne Spomenike, pronaone, kupatila i krtstone, te stupove našlove za terase, kipove itd. Suvrni proizvaja razne vrsti pločica Mozaik u različitim bojama, te pločice u presi u raznim narisima i u raznim narodnim bojama. Proizvodja cijevi u svakom obliku i promjeru od 10 do 60 centimetara promjera. Proizvodja stepenice u raznim bojama Mozaika, te svake vrsti dimnjaka i krovnih vijenaca.

Prodaje svakovrsnog istučenog Mramora za Mozaik te cementa i sadre itd. Cjenici po zahjevu se salju badava i franko.

— Ne boji se nikakve konkurenčije. —

— SVOJ K SVOMU. —

HRVATSKA ZADRŽNA TISKARA
ŠIBENIK
UKNJŽENA ZADRUGA SA OGRANIČENIM JAMSTVOM
(Dr. A. DULIBIĆ I DRUG)

OBSKRBLJENA JE SVIM MATERIJALOM, TAKO DA JE U STANJU TOČNO, BRZO, U MODERNU SLOGU TE UZ VEOMA UMJERENE CIJENE IZRADJIVATI SVE RADNJE SPADAJUĆE U TISKARSKU STRUKU.

IZRADUJE POIMENCE POSJETNICE, TRGOVACKE MEMORANDUME, RAČUNE, NASLOVNE LISTOVE, TRGOVACKE I SLUŽBENE OBVOJE, VJENČANE KARTE, PLESNE I DRUGE ZABAVNE POZIVE I PROGRAME, OSMRTNICE, CIJENIKE, JESTVENIKE I T. D. I T. D.

VELIKO SKLADIŠTE TISKANICA ZA OBĆINE I ŽUPSKUE UREDE.

PRODAJA RAZNOVRNOG ČISTOG PAPIRA I OBVOJA.

Raznovrstne, umjetnički izradjene koraljne uresne nakite izrađuje

RIBARSKO - KORALJSKA
ZADRUGA U ŠIBENIKU.

Radiona i izlozi nalaze se na obali kraj perivoja.